

Statsminister Jonas Gahr Støre
Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep
0030 Oslo

Vår ref.:
2023/2815

Deres ref.:

Dato:
10.08.2023

Vedr. spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverk mv.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til saken om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverk mv. Komiteen ønsker å foreta en gjennomgang av rutiner og praksis i samtlige departementer knyttet til håndtering av habilitetsregelverket. På denne bakgrunn har komiteen følgende behov for informasjon om den overordnede praktiseringen av habilitetsregelverket.

1. Komiteen ber om at Statsministerens kontor på vegne av samtlige departementer informerer komiteen om departementenes respektive rutiner for praktisering av habilitetsreglene.
2. Komiteen ber Statsministerens kontor klargjøre hvilken status de relevante delene av Håndbok for politisk ledelse har som opplæring i habilitetsvurderinger, samt hvem som har ansvar for utarbeidelse av håndboken og opplæring i den.
3. Komiteen ber regjeringen redegjøre for hvorvidt det planlegges endringer i enten regelverket for habilitet eller regjeringens praktisering av nevnte regelverk.
4. Komiteen ber regjeringen redegjøre for eventuelle politisk iverksatte rutiner for å ivareta habilitetsregelverket, utover det som er påkrevd etter det formelle regelverket som enhver regjering skal forholde seg til. Dette kan være alt fra interne retningslinjer til rolleansvar for oppfølging av den enkelte statsråd.
5. Komiteen understreker at Stortinget har vedtatt i lov at det er hver tjenesteperson som har ansvaret for egen habilitet. Har departementene rutiner for å gjennomgå egne budsjetter og andre relevante saksporteføljer for å fange opp saksbehandling som kan bli berørt når en ny statsråd har hatt innledende samtale med departementsråden og gått gjennom mulige habilitetsutfordringer? Det bes videre om en konkret redegjørelse for hvilke rutiner Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet har for slik oppfølging av den innledende samtalen med ny statsråd.
6. Det vises til statsministeren svarbrev av 20. juli 2023 på spørsmål nr. 6 der komiteen ber statsministeren redegjøre for gjeldende føringer ved tilfeller der det er blitt stilt spørsmål



ved politiske koblinger i forbindelse med oppnevninger. Komiteen har flere ganger tidligere gjennomført undersøkelser om oppnevninger hvor det har blitt stilt spørsmål ved politiske koblinger, eksempelvis partipolitiske relasjoner eller oppnevninger av medlemmer i sittende regjeringer, og viser til eksemplene i Innst. 621 S (2020–2021). Komiteen ber regjeringen redegjøre for gjeldende føringer ved slike tilfeller, eller hvis slike tilfeller skulle oppstå.

7. Komiteen ber om at Statsministerens kontor samler inn og oversender en oversikt over eventuelle endringer i departementenes rutiner fra 2017 til i dag for å ivareta habilitetsreglene.

Komiteen viser til regjeringens pressemelding 20. juni 2023 der det framkom at kunnskapsminister Brenna hadde håndtert spørsmål om egen habilitet feil, regjeringens pressemelding 23. juni om at Trettebergstuen går av som kultur- og likestillingsminister fordi hun har gjort flere svært alvorlige feil knyttet til habilitet, og pressemelding 21. juli om at Borten Moe går av som forsknings- og høyere utdanningsminister fordi han har gjort alvorlige feil knyttet til habilitet. Komiteen har følgende spørsmål og oppfølgingsspørsmål om enkeltsaker i regjeringen Støre.

8. Komiteen ber om en fullstendig liste over beslutninger som statsråder har fattet eller deltatt i, hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet.
9. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svarbrev til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber om å få en oversikt over alle skriftlige habilitetsvurderinger som er foretatt i regjeringen fra den tiltrådte til dags dato. Det bes opplyst om hvilken dato vurderingen ble forespurt, og eventuelt når det er bedt om en tilleggsvurdering.
10. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svar til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber regjeringen samle en oversikt over alle tilfeller der en statsråd har bedt embetsverket om bistand til habilitetsvurdering fra regjeringen tiltrådte til dags dato. Ettersom en slik oversikt ifølge statsministerens svarbrev ikke allerede foreligger, har komiteen forståelse for at detaljeringsgraden vil variere for de enkelte oppføringene.
11. Komiteen ber regjeringen redegjøre for eventuelle rapporteringsrutiner for politisk ledelse i departementene som omfatter privatøkonomiske forhold. Komiteen ber om at redegjørelsen inkluderer informasjon om formålet med eventuell rapportering og hvilke opplysninger som i så fall rapporteres inn til Statsministerens kontor eller til det enkelte departement.
12. Komiteen ber om liste, fordelt på departement og statsråd, over alle utnevninger/oppnevninger foretatt av statsråder eller regjering til råd, styrer og andre relevante verv eller organ fra oktober 2017 til i dag.
13. Det vises til at SMK har bedt departementene om å gjøre en grundig gjennomgang av saker der habilitet kan være tema, jf. statsministerens svarbrev av 20. juli 2023. Komiteen ber om å få oversendt departementenes gjennomgang.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser i tillegg spesielt til tidligere korrespondanse i saken og regjeringens pressemelding av 21. juli 2023 om at Borten Moe har valgt å trekke seg som forsknings- og høyere utdanningsminister fordi han har gjort alvorlige feil knyttet til habilitet. Det

vises også til statsministerens pressekonferanse 21. juli 2023 om at Borten Moe hadde valgt å trekke seg som forsknings- og høyere utdanningsminister.

14. Komiteen ber om en redegjørelse for hvilke rutiner statsministeren har etablert for kjøp og salg av aksjer og andre verdipapirer for statsråder og øvrige ansatte i regjeringsapparatet. Dersom rutinene er endret i løpet av regjeringsperioden, bes det opplyst om dette og fra hvilken dato endringene er foretatt.
15. Vil statsministeren vurdere å endre rutinene som følge av at Borten Moe etter det opplyste har brutt habilitetsregelverket og regjeringens retningslinjer for aksjehandel?
16. Komiteen ber om en redegjørelse for hvordan regjeringen har praktisert innsidereregelverket i sakene knyttet til våpenproduksjon i Nammo, eksempelvis om det er ført innsideliste og hvem som er listeført.
17. Kongsberg Gruppen er hjørnesteinsinvestor og en viktig teknologipartner i Loke Marine Minerals, et av tre havbunnsmineralselskap i Norge. Deltok statsråd Ola Borten Moe på noe tidspunkt etter sitt aksjekjøp i regjeringens behandling av beslutningen om å åpne områder for mineralvirksomhet på norsk sokkel? Hvis ja, er statsrådets habilitet i forbindelse med denne saken vurdert?

Komiteen ber om svar innen fredag 1. september 2023.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen



Peter Frølich
komitéleder

